

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Odsjek za informacijske znanosti
Katedra za knjižničarstvo
Ak. God. 2008./2009.

Ivana Ujdur

Internet u školskoj knjižnici

(diplomski rad)

Mentor: dr.sc. Mihaela Banek Zorica

Zagreb, 2009.

SADRŽAJ:

UVOD.....	2
ŠKOLSKE KNJIŽNICE MODERNOGA DOBA	3
RAČUNALO U KNJIŽNICI.....	4
ULOGA RAČUNALA U OBRAZOVANJU	6
INTERNET.....	7
PRETRAŽIVANJE I PREGLEDAVANJE INTERNETA	9
INTERNET U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI	11
INTERNETSKJE ENCIKLOPEDIJE.....	13
HRVATSKA MREŽA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA (UDK 02) Error! Bookmark not defined.	
OPASNOSTI INTERNETA.....	17
VREDNOVANJE SADRŽAJA NA INTERNETU	20
ZAKLJUČAK.....	22
POPIS LITERATURE.....	23
PRILOZI.....	25

UVOD

Školska je knjižnica organizirana zbirka knjižne i neknjižne građe koja kroz djelatnost knjižničnog osoblja nabavlja, obrađuje, čuva i daje na upotrebu građu radi zadovoljavanja obrazovnih, kulturnih, informacijskih i stručnih potreba korisnika i permanentnog obrazovanja.¹ Školska je knjižnica izvor znanja i informacija, potpora je nastavnim i izvannastavnim aktivnostima škole, mjesto je okupljanja i provođenja slobodnog vremena, namijenjena je i nastavnicima i učenicima kao i njihovim roditeljima a kao takva je bitan čimbenik za osuvremenjavanje odgojno-obrazovnog procesa.² Sastavni je dio škole ali treba biti otvorena i za suradnju s kulturnim i drugim ustanovama u lokalnoj zajednici. U njoj se osigurava pristup izvorima informacija, učenici se osposobljavaju za samostalno korištenje tih izvora kao za cjeloživotno učenje a potiče se i za razvoj kreativnih sposobnosti njezinih korisnika.

Suvremena školska knjižnica informacijsko je, medijsko i komunikacijsko središte škole a njezina je djelatnost usmjerena na informacijsku pismenost i poticanje čitanja. Njezina se uloga, razvojem tehnologije i napretkom znanosti, mijenja i prilagođava duhu modernoga vremena. Novi izvori znanja za posljedicu imaju nove načine učenja a uloga Interneta, odnosno računala, sve više jača. Knjižnica otprije pola stoljeća ne može se, stoga, usporediti s ovom suvremenoga doba. Osposobiti učenika da zna prepoznati i odabrati pouzdan izvor informacija i da zna iskoristiti tu informaciju a potom je pretvoriti u znanje, važna je zadaća i veliki izazov knjižničara 21.stoljeća. O važnosti i velikim mogućnostima Interneta ali i o zamkama koje vrebaju na tom području a odražavaju se na nastavu i obrazovanje mladih ljudi, govorit će se u ovom radu.

¹ Standard za školske knjižnice.// Narodne novine. 34/00. Str. 1138.

² Zovko, Mira.Školska knjižnica:zakonski okviri djelatnosti. Šibenik: 2007.
URL:<http://www.knjiznicari.hr>. (01.05.20010.)

ŠKOLSKE KNJIŽNICE MODERNOGA DOBA

Nekad prije, posve sigurno, knjige su se puno više listale, odgovori i informacije tražili su se među koricama a na relaciji knjižničar-korisnik komuniciralo se i više i bolje. Napredak tehnologije, međutim, stvorio je posve nove odnose prema informacijama, obrazovanju i znanstvenom radu. Knjižnice postaju informatički povezane, razvijaju se u informacijsko-dokumentacijske centre u kojima se mogu dobiti najrazličitije informacije s različitih strana. I sve to bez ikakvog kretanja, osim dakako, virtualnog. Usto, napretkom audio-vizualne tehnike multipliciraju se načini pohranjivanja i reproduciranja slike i zvuka.

Ti novi mediji postaju najsuvremeniji izvori znanja i sredstvo za brži, raznovrsniji i učinkovitiji način učenja.³ Nude napredniji način obrade sadržaja, interaktivni pristup obrađenoj građi i nove načine prezentiranja i provjere znanja. Sukladno tome nameće se nova dinamika nastavnoga procesa ali i kreiranja slobodnoga vremena učenika. Proširuju se time dotadašnje funkcije knjižnice, njezini ciljevi i zadaće. Knjižnica postaje multimedijски centar⁴ a pisana riječ samo jedan od nosilaca informacija. Nakon knjige tu su WHS kasete, potom CD-ovi, CD-romovi i naposljetku Internet- medij koji je u kratko vrijeme dosegao neslućene razmjere. Moglo bi se stoga reći da informacije nikad nisu bile dostupnije a učenje jednostavnije.

Opstojnost knjige i knjižnice, unatoč brzom i ekspanzivnom razvoju novih medija kao nosioca informacija i znanja, nije upitna, no već sad je ona u nekom drugom obliku, prilagođena novim zahtjevima i izazovima, jednako kao i uloga knjižničara koji postaje informacijski stručnjak.

³ Štefančić, Silko. Mjesto novih medija u knjižnici : nositelji informacije i sredstvo obrazovanja. // Zbornik radova / Proljetna škola školskih knjižničara, Novi Vinodolski 2001. Zagreb : Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske; Rijeka : Prva sušačka gimnazija, 2001. Str. 51-59.

⁴ Mediateka gradske knjižnice u Zagrebu i njezine aktivnosti su izvrstan primjer tomu.

RAČUNALO U KNJIŽNICI

Iako još uvijek postoje knjižnice bez računala za korisnike, prvenstveno zahvaljujući projektu informatizacije škola kojeg provodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH, danas su takve knjižnice ipak u manjini. S obzirom na nove tehnologije komunikacije knjižnicu bez računala za knjižničara i korisnike i to bez internetske veze, teško je i zamisliti. Korisnici na računalima mogu pretraživati katalog knjižnice, pregledavati multimedijiska CD ROM izdanja, pretraživati Internet i sl. Time se mijenja i posao knjižničara koji sada treba obrazovati korisnike kako i gdje pronaći tražene informacije, vrednovati ih i onda ih koristiti.

Svaka bi školska knjižnica trebala sadržavati tu računalnu komponentu kako bi imali više mogućnosti za unapređivanje nastavnog procesa, razvoj struke, kao i da bi se omogućila daljnja edukacija i stručnost kako bibliotekara tako i cjelokupnog nastavnoga osoblja. U tu je svrhu Udruženje nastavnika-knjižničara Kanade sastavilo Deklaraciju o informacijskim pravima učenika.⁵ Učenici bi tako kroz školu i knjižnicu trebali imati priliku :

- svladati vještine potrebne za pristup informacijama u tiskanim, ne-tiskanim i elektroničkim izvorima
- razumjeti i svladati proces i vještine istraživanja i izlaganja
- razvijati sposobnost evaluiranja informacija s različitih medija
- koristiti podatke i informacije za proširenje svojih temeljnih znanja
- istraživati kreativno korištenje informacija
- poboljšati svoje znanje kroz razvijanje ljubavi prema čitanju
- kritički razmišljati

U skladu s tim učenici bi trebali imati pravo na pristup širokom rasponu tiskanih, ne-tiskanih i elektroničkih izvora za učenje na primjerenoj razini, istraživanje materijala koji obuhvaćaju široki aspekt mišljenja i gledišta kao i slobodan odabir materijala za čitanje, gledanje i slušanje, za učenje i zabavu.

⁵ Lasić-Lazić, J.; Stančić, H.; Banek Zorica, M. Nova paradigma školske knjižnice. // Zbornik radova / Proljetna škola školskih knjižničara, Novi Vinodolski 2001. Zagreb : Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka gimnazija, 2001. Str. 165-169.

Republika Hrvatska nema deklaraciju već dokument u kojem se navodi da svaki učenik treba steći osnovna informatička znanja koja se sastoje od temeljnih znanja o osobnom računalu i na njega priključenoj opremi, o mogućnosti korištenja programa za obradu teksta, poznavanje programa za rad s proračunskim tablicama i osposobljenost za osnovno korištenje komunikacijske mreže. Osim toga, standard o školskim knjižnicama⁶ navodi kako bi svaka knjižnica trebala imati telefon, telefaks, AV opremu, tri računala, Internet i pisače. Sklapanjem ugovora između Ministarstva znanosti i obrazovanja i Hrvatskoga telekoma, stvari su se na tom planu u hrvatskim školama dosta popravile. Zbog nedostatka prostora mnoge školske knjižnice ne mogu zadovoljiti te standarde ali svakako tomu treba težiti.

⁶ Standard o školskim knjižnicama. //Narodne novine 34/00. Str.1139

ULOGA RAČUNALA U OBRAZOVANJU

Računalo u obrazovnom procesu može se koristiti metodom socijalne interakcije i kao individualno poučavanje. U slučaju prve obuhvaća komunikaciju između učitelja i učenika (predavanje ili diskusija), a individualna metoda odnosi se na samostalno učenje koje zahtjeva veći angažman učenika. Također razlikujemo učenje o računalima i učenje pomoću računala. Tu dolazimo do pojma *programirano učenje* gdje je nastavno gradivo podijeljeno na korake a o rješenju učenika ovisi svaki idući korak koji zajedno povezani čine jednu cjelinu. Gradivo je sistematično razrađeno a učenik odmah dobiva povratnu informaciju o ispravnosti rješenja. Na taj je način učenja pomoću računala učenicima omogućena individualizirana brzina rada i usvajanja gradiva, samostalnost u radu i veća aktivnost.

Metodama učenja o računalu i pomoću računala zajednički je termin courseware, preveden kao edukacijski materijal namijenjen kao pomagalo nastavnicima a predviđen je za korištenje na računalu. Može zastupati bilo koje obrazovno područje, može se pronaći na Internetu i CD ROM-u. Interaktivniji pristup učenju odvija se putem multimedije. U tom obliku rada učenik u određenoj mjeri mijenja proces učenja, hipertekstualni i hipermedijski sustavi omogućuju nastavnicima kreiranje materijala za učenje kroz koje učenici prolaze prema svojim sposobnostima i interesima. U sklopu takvog oblika učenja postoje obrazovni projekti kojima je cilj unaprijediti obrazovanje korištenjem moderne računalne tehnologije. Primjeri takvih projekata su Kidlink, Web:66, Eric idr.⁷

⁷ <http://www.kidlink.org/> ; <http://web66.coled.umn.edu/> ; <http://ericir.syr.edu/About/> ;

INTERNET

Internet⁸ - mreža koja povezuje mnogobrojne kompjutorske sisteme i mreže, zasnovana na zajedničkom adresnom sustavu i komunikacijskom protokolu; uspostavljena 1983. u okviru akademske zajednice, brzo se razvija i postaje iznimno popularni medij; globalna mreža.

World Wide Web⁹ - multimedijalni, mrežni uslužni program koji se temelji na hipertekstu, u kojem se odabiranjem ključnih riječi automatski prelazi u druge, hiperverzama povezane dokumente; mogu se prenositi datoteke koje sadrže tekst, zvučni zapis, slikovno zapis te bilo koji drugi sadržaj.

Zanimljivost i lakoća istraživanja i pregledavanja rezultata dobivenih pomoću Interneta, glavni su razlozi njegove popularnosti i sve veće upotrebe među mladima. Najveća je vrijednost „mreže svih mreža“ jednostavno i lako kako pregledavanje tako i publiciranje različitih sadržaja koji su dostupni i vidljivi na web stranicama. Veličina zbirke sadržaja, dostupne pregledavanju i korištenju, ograničena je jedino globalnom mrežom. Taj izvor podataka povećava interes učenika za temu koju proučava a nudi i bezbrojne mogućnosti za animaciju u slobodno vrijeme. Uz to što nudi veliki broj besplatnih i krajnje kreativnih igrica, virtualne protivnike u različitim društvenim igrama, mladima je putem blogova, chatanja, Facebooka ili Twittera, omogućeno komuniciranje i komentiranje sa svojim vršnjacima (ali i ne samo s njima) diljem svijeta.

Prikupljanje informacija i pružanje informacija dva su načina korištenja Web-a u edukaciji. Prikupljanje je najzastupljeniji način korištenja i pritom je važno da učenici nauče ne samo kako moći prikupiti informacije nego i kako ih upotrijebiti odnosno pretvoriti u znanje. Pružanje informacija odnosi se na samostalno kreiranje projekata i njihovo prikazivanje kao liste URL adresa ili pak izrada tzv. sintetičkog dokumenta koji objedinjuje sadržaj prikupljenih dokumenata, navodeći i njihove adrese i učenikovu obradu teme.

⁸ AniĆ, Vladimir. Veliki rječnik hrvatskoga jezika. Zagreb : Novi Liber, 2003.

⁹ Kiš, Miroslav. Informatički rječnik za školu i dom. Zagreb : Andromeda, 2006.

Uz informacije koje daje, danas se na web-u nalaze i mnoge on-line knjige, cjeloviti znanstveni radovi i članci, rječnici, enciklopedije, prijevodi stranica, i što je učenicima veoma važno: maturalni i seminarski radovi. Putem Interneta se i trguje a sve to skupa ne mičući se s računala i tek klikom miša. Zahvaljujući WEB-u realizirana je ideja „knjižnice bez zidova“, ostvareno je učenje pod jednakim uvjetima ali se i pokazala potreba za novim oblikovanjem metodičkoga sustava. Predavanje za katedrom i slušanje u klupi, zamijenila je potreba za interaktivnim pristupom. Pokazalo se, naime, da djeca lakše uče kad im je pružena mogućnost da sami istražuju i odlučuju o tome što uče. Na taj se način, postizanjem veće dinamičnosti obrazovnog procesa a time i zanimljivosti istog, dostiže viši stupanj učenja, odnosno razvijaju se sposobnosti analiziranja, sintetiziranja i evaluacije dobivenih informacija. Ostvaruju se time sposobnosti za cjeloživotno učenje, vezane uz pravilno pronalaženje, vrednovanje i korištenje informacija i njihov transfer u znanje.

PRETRAŽIVANJE I PREGLEDAVANJE INTERNETA

Internet se *pretražuje* kako bi se došlo do željenog sadržaja. Pronađeni sadržaj potom se *pregledava*. Postoje korisnici koji radije pregledavaju Internet kako bi odabrali željenu informaciju tj. odgovarajući sadržaj i oni drugi koji će Internet pretraživati po točno zadanim riječima kako bi došli do određenog podatka kojeg će potom pregledati. Programi za pregledavanje sadržaja na Internetu tzv. su preglednici ili eng. Browser i omogućuju pristup internetskim servisima i pregledavanje sadržaja. To „nasumično“ pregledavanje također može biti jedan oblik učenja i može dovesti do novih zanimljivih informacija odnosno stranica. Najpoznatiji preglednici su Internet explorer, Opera, Mozilla firefox te Netscape navigator.

U svakom slučaju, temeljna uloga Interneta je pronalaženje najrazličitijih informacija. Posao je to koji počinje istraživanjem mogućnosti pojedinih pretraživača kako bismo znali izabrati najprimjereniji, a završava procjenom kvalitete onoga što smo dobili pretraživanjem. Uspjeh pretraživanja ovisi o razumijevanju sintakse i obuhvatu pretraživača. Tražilice ili pretraživači omogućuju korisniku postavljanje upita pretraživanja, oni pretražuju svoje baze podataka o web stranicama na Internetu. Izuzetno su korisni kada treba provjeriti informaciju vezanu uz vlastita imena osoba, ustanova, predmeta ili proizvoda u slučajevima kad će poklapanje traženog iskaza s iskazom pronađenim na web stranicama uglavnom dati relevantne rezultate. Oni su nenadomjestiva podrška u obavljanju potrebnih provjera, brzom i jednostavnom pronalaženju informacija čija su pozadina i izvor donekle poznati. Pretraživač koji se najviše koristi u školskoj knjižnici u kojoj radim je svakako Google. U alate za pretraživanje ulaze i kazala koja sadrže adrese najzanimljivijih internetskih stranica razvrstanih po područjima i kategorijama. Tu su i meta pretraživači te specijalne baze podataka čija je upotreba u školskim knjižnicama daleko manja.

Svaki od alata za pretraživanje ima svoje dobre i loše strane. Pretraživači ili tražilice pogodni su za precizna traženja, tamo gdje znamo imena ili nazive i za nekvalificirane teme, a loši su za pregledavanje nekog zadanog područja. Kazala su pak specijalizirana za traženje unutar nekog područja a loša su za brzo pronalaženje informacija iz različitih područja a rezultat pretrage je manji od tražilica. Za sakupljanje specifičnih tipova podataka pogodne su specijalne baze podataka dok su loše ako ne znamo točno što tražimo. Za brza pretraživanja

više baza, pomoću jedne ili dvije ključne riječi dobro se poslužiti meta pretraživačima koji su opet loši za kompleksnija traženja.¹⁰

Informacije dobivene s Interneta vjerodostojne su kao i većina informacija s drugih izvora. Istraživanja su, naime, pokazala da faktori koji pridonose vjerodostojnosti neke informacije podliježu istim kriterijima kao i one objavljene u tiskanim publikacijama. Pri evaluaciji informacija svakako je važno razmisliti o provjerenosti informacija u određenoj domeni, radi li se o gov., edu. org., te o poznatosti ili nepoznatosti izvora. Važnu informaciju vezanu za posao, obitelj i sl. posve sigurno nije uputno tražiti u novinama ili sličnom mediju već u specijaliziranom izvoru informacija od kojeg ćemo dobiti brzu i pouzdanu informaciju. Kada se govori o pretraživanju stranica na Internetu najčešće se misli na vidljivi, statički dio weba, no, prema podacima iz 1999. statički se web sastojao od više od 800 milijuna stranica s indeksom rasta iznad 100% u godini.¹¹ Broj informacija iz znanstveno-istraživačkog područja, obrazovanja, posla i drugih oblika društvenih aktivnosti koje se publiciraju na Internetu nezaustavljivo raste. Pa ipak, u tom mnoštvu informacija ne pronalazimo sve...

¹⁰ Pretraživanja interneta : predavanja iz novih medija. URL: http://www.fakultet.fpzg.hr/studiji/novinarstvo/dokumenti/pretraživanje_informacija.ppt (12.05.2009.).

¹¹ Slavić, Aida. Predmetni pristup informacijama na Internetu i knjižnična klasifikacija. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 44, ¼(2001.).tr.82-95.

INTERNET U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Pismenost i učenje dva su termina koja su posljednjih godina doživjela veliko redefiniranje, odnosno promjenu ili barem razvoj sukladno novom, elektroničkom okruženju internetskog doba. Došlo je do potrebe za promjenom tj. prilagođavanjem postojećeg sustava edukacije. Novi medij donosi mnoge mogućnosti, poput dostupnosti gotovo svake informacije u gotovo svakom obliku. Izvor znanja nije samo pisani materijal u obliku knjige nego podaci koji se u pisanom obliku nalaze na nekoj internetskoj stranici. Korištenje Interneta u školskoj knjižnici je veoma popularno i često. Sa sobom to nosi potrebu za informacijskim i informatičkim obrazovanjem te procjenu autentičnosti i relevantnosti dobivenih podataka. Primjerice, za izradu referata u srednjoj školi u kojoj radim, gotovo svi učenici dođu u knjižnicu kako bi se poslužili računalom u potrazi za određenom temom. Za pomoć pitaju knjižničara tek kad im pretraga ne uspije. Postoje tu dva osnovna problema. Prvi je odabir pouzdanog izvora informacija. Wikipedia je, primjerice, učenicima na vrhu ljestvice omiljenih stranica i smatraju je pouzdanom enciklopedijskom iako je riječ o mediju koji objavljuje članke bez provjere i uredničkog potpisa a pišu ih stručnjaci jednako kao i nestručnjaci na određenom području. U svojoj sam praksi doživjela da učenici i odgovore na pitanja s mature također traže na toj i sličnim stranicama umjesto da u pregledavanju internetskih sadržaja pozornost obrate domenama, nazivima stranica i autorima. Jedan od razloga tomu je i brzopletost i nestrpljenje mladih ljudi, a tu se pokazuje i njihova naivnost i neznanje te potreba za edukacijom na tom području. Koliko god je njihova informatička vještina velika, jer su s računalom odrasli, toliko im je informacijska jako mala.

U ova dva primjera očituje se potreba knjižničara za odgojno-obrazovnim radom i na tom se mjestu iskazuje njegova informacijska vještina. Maturante moje škole upućujem tako na korisne stranice koje sadrže upute za izradu maturalnog rada¹² kao i odgovore na pitanja na maturi. Izradila sam im katalog web adresa za mlade kao i Internet bonton¹³ (vidi priloge 1 i 2). A sve to s ciljem ukazivanja na korisne a ne samo na rekreativne resurse WEB-a.

¹² Poturiček, Nada. Upute za izradu maturalnog rada. URL: <http://www.knjiznicari.hr> (08.06.2009.).

¹³ Tu mi je pomogla internetska stranica knjižnice Medveščak sa svojim veoma korisnim sadržajima

Knjižničar, kao posrednik informacija između Interneta i korisnika, također se može predbilježiti na informacije s brojnih stranica¹⁴ te ih koristiti u odgojno obrazovnom procesu. Tu se zapravo očituju dva osnovna načina korištenja WWW u edukaciji. S jedne strane to su prikupljanje a s druge pružanje informacija. Koristeći Internet, učenici mogu veoma uspješno obaviti školske zadatke, saznati novosti ili zadovoljiti svoje interese za različitim informacijama. Te iste informacije mogu komentirati s vršnjacima diljem svijeta putem elektroničke pošte, diskusijske grupe, foruma i sl. Njihov interes, međutim, najviše zaokupljaju stranice s kojih se može „skidati“ glazba i filmovi te You Tube. Trenutačno je ipak najpopularniji Facebook koji objedinjuje sve te mogućnosti. No, i takav način komunikacije može se razumjeti kao razmjena mišljenja i transformacija informacija u znanje koji vode do oblikovanja vlastitih stavova. Kako bi znao time upravljati a u službi odgojno-obrazovnog rada u školskoj knjižnici, knjižničar mora poznavati korisnički ukus i navike kao i nove resurse koji zaokupljaju mlade ljude na njihovom putu odrastanja.

Osim uloge Interneta u odgojno-obrazovnom radu, važno je naglasiti njegovu ulogu u odnosu između knjižničara i stručne službe, knjižničara i drugih srodnih ustanova, knjižničara i medija, roditelja i sl. Ukoliko knjižnica ima svoju internetsku stranicu putem nje se može rezervirati knjiga, komentirati, dogovarati i pitati knjižničara. Dobar primjer jedne bogate i zanimljive stranice ima školska knjižnica Srednje tehničke škole iz Rijeke.

¹⁴ Newsletters

INTERNETSKE ENCIKLOPEDIJE

U tom sveopćem korištenju Interneta, osposobljavanje učenika za samostalno pronalaženje kvalitetne on-line informacije od iznimne je važnosti u vremenu koje postavlja zahtjev za informacijskom pismenošću. U obrazovnom sustavu, mlade je ljude na njihovu putu do znanja potrebno upoznati s Internetskim enciklopedijama koje su odličan primjer za on-line informaciju i kvalitetan izvor znanja na taj način. Jedan od zadataka knjižničara je ukazati na njihovo postojanje, naučiti ih pretraživati te osposobiti za izradu samostalnih radova pomoću on-line izvora. Važno je također razviti svijest o korisnosti Interneta u području obrazovanja kako bi pravilno i uspješno naučili koristili njegove resurse kao moćnog suvremenog medija te uočili prednosti i nedostatke u odnosu na off-line izvore znanja.

Uz učenje pretraživanja Interneta, bogaćenje rječnika i razvijanje informacijske pismenosti koja je ključna za cjeloživotno učenje, kod učenika se tim modelom edukacije potiče istraživački duh, razvija interes za upotrebu elektronskih izvora znanja i utječe na odgoj kvalitetnog i kreativnog korisnika informacija koji je sposoban kritički razmišljati, analizirati i zaključivati. Dobri rezultati sigurno neće izostati jer je riječ o njima bliskom „nastavnom pomagalu“, puno dražem od bilo kojeg udžbenika.

Odličan primjer iz prakse vezan za internetske enciklopedije projekt je timskog planiranja korelacijskih nastavnih sadržaja geografije, engleskog jezika i informatike koji su izradili kolege Medved i Vekić. Zadane ključne pojmove učenici osmih razreda trebali su pretraživati po pojedinim on-line enciklopedijama (www.wikipedia.org; www.bartleby.com; www.encycarta.com; www.britannica.com) a dobivene rezultate potom su uspoređivali. Uz to što se na ovaj način učenike osposobljava za samostalno korištenje internetskih enciklopedija, razvija se i njihova svijest o procjeni vrijednosti informacija. Također je važno naglasiti važnost citiranja on-line izvora u popisu literature radi li se o pisanome radu, jednako kao što je to slučaj s bibliografijama u klasičnom smislu.

Pored Internetskih enciklopedija, jednako je važno mlade ljude upoznati i s drugim obrazovnim portalima koji također sadrže veoma vrijedne sadržaje poput hrvatskog znanstvenog portala www.hrčak.hr a koji srednjoškolcima, osobito strukovnih škola, mogu biti od velike pomoći u izradi završnih radova na najrazličitijim područjima. No, za korištenje tih on-line izvora znanja jednako je važno obrazovati i nastavni kadar a upravo je to još jedna zadaća školske knjižnice u kojoj kroz osposobljavanje za slobodan pristup informacijama

treba prepoznati polazište za uspješno i odgovorno sudjelovanje u građanskom demokratskom društvu.

HRVATSKA MREŽA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA (UDK 02)

U vrijeme u kojem je Internet nezaobilazni dio odgojno-obrazovnog procesa i podrška u suvremenom nastavnome procesu, jedna internetska stranica od osobite je važnosti za ostvarenje ciljeva i zadaća školske knjižnice a time i nastave uopće. Riječ je o Hrvatskoj mreži školskih knjižničara na adresi www.knjiznicari.hr i idejnom projektu pod nazivom UDK02 (vidi prilog 3). Mjesto je to na kojem se prikupljaju radovi, objavljuju članci i objedinjuju te razmjenjuju informacije o školskom knjižničarstvu. Svatko pritom može sudjelovati i uređivati svaki njezin dio, jer to su radovi školskih knjižničara i za školske knjižničare. Datoteke i članke mogu pregledavati i preuzimati svi posjetitelji, a objavljivati ih mogu prethodno učlanjeni suradnici. Učlanjenje je besplatno i jednostavno.

To je mrežno središte skoncentrirano oko svega onoga što školskom knjižničaru može pomoći u radu i polazna je točka svim školskim knjižničarima za različite sadržaje. U repozitoriju datoteka i na prostoru portala prikupljaju se i prezentiraju sadržaji iz područja nastavnih priprava i prikaza nastavnog rada; književne kritike i anotacije, prikazi izložaba i drugi primjeri dobre prakse; prikaza rada županijskih stručnih vijeća i matičnih službi u svim fazama, od objavljivanja poziva na sastanke do završnih izvješća o radu; nudi ažurirane propise, preglede i komentare zakona i drugih propisa koji se odnose na školske knjižničare; prati i daje preglede rada udruga, društava i institucija koje se bave knjižničarstvom; oblikuje popise i pregledne stranice školskih knjižnica i knjižničara; najavljuje, prati i bilježi događaje i skupove i na taj način stvara svojevrsni godišnjak. Dakle, nudi mnoštvo sadržaja koji mogu koristiti knjižničaru u radu. Tu se nude i naslovi novih izdanja, stručni časopisi i novosti kao i cijeli niz zanimljivosti koje se kriju u rubrikama pod naslovom I oni su bili knjižničari, Zrnca iz školske knjižnice i sl. Sve to knjižničarima (i ne samo školskim) omogućuje interaktivnu razmjenu iskustava i primjera dobre prakse što u konačnici rezultira oplemenjivanjem i unaprjeđivanjem našeg knjižničarskog posla. Pregled je veoma bogat a sadržaj lako pregledan i iscrpan. Bez obzira radi li se o stručnom knjižničarskom poslu ili radu s korisnicima, na tom će mjestu svatko od nas dobiti korisne informacije i ideje za rad.

Iskustva kolega potakla su me, tako, i pomogla u obilježavanju Dana hrvatske knjige, održavanju sata u školskoj knjižnici, izradi plakata i sudjelovanju u školskim projektima. Jednako tako na tom sam mjestu pronašla koristan „vodič“ kroz reviziju i otpis knjižničnoga fonda što mi je kao knjižničaru početniku bilo veoma korisno jer sam taj posao radila po prvi put.

Ovaj portal hrvatskih knjižničara, koji je prije nekoliko godina nastao zahvaljujući nekolicini ambicioznih kolega entuzijasta, veliki je korak ka unapređenju struke i boljem organiziranju nas koji se bavimo knjižničarskim poslom pred kojim su sve veći zahtjevi a time i izazovi. A upravo ti primjeri iz svakodnevnog rada, nešto dakle što je realizirano, izvedivo i primjenjivo u svakoj knjižnici a opisani su na ovoj stranici, zapravo su najveća vrijednost UDK02. Stoga i ne čudi podatak da je samo u prvih devet mjeseci na www.knjiznicari.hr objavljeno dvjestotinjak datoteka i više od dvjesto članaka a polazna stranica posjećena više od osam tisuća puta (u lipnju prošle godine ta je brojka prešla 100 000). Uzmemo li u obzir da je zajednica školskih knjižničara Hrvatske manja od tisuću ljudi te da se svi još uvijek ne koriste računalom u svome radu, ti su podaci itekako znakoviti.

Dodatna vrijednost ovog portala leži u mogućnosti kreiranja njegovog sadržaja. Za nove suradnike postoje linkovi pomoći koji daju upute na koji se način učlaniti, kako se snaći na tom sjedištu, kako napisati članak, urediti, objaviti datoteku i sl. što omogućuje jednostavno sudjelovanje u ovom projektu. Ovakvim angažmanom školski knjižničari stječu informatička znanja i vještine, a svojim znanjem stvaranja repozitorija, arhiva i digitalnih knjižnica pokazuju kako uz informacijske sve više postaju i informatički stručnjaci.

OPASNOSTI INTERNETA

Koliko god Internet čini dostupnim mnogo točnih i korisnih informacija, toliko nudi i mnoštvo onih upitne istinitosti. Učenici mogu biti izloženi i lažnim te nepotpunim informacijama koje mogu negativno oblikovati njihovo mišljenje i razvoj ličnosti. Osobno sam imala iskustvo iskrenoga obožavanja Hitlera zbog permanentnog praćenja stranica Skinhedsa a bez poznavanja povijesnih činjenica, odnosno zbog neobrazovanosti i neznanja, a mladi su ljudi za manipulaciju najpogodnija dobna skupina.

Internet nudi i neprimjerene sadržaje poput pornografije, sadržaja mržnje i nasilja koji mogu manipulirati korisnikom razvijajući negativne emocije i pogrešne stavove. Anonimna komunikacija putem Interneta omogućuje i lažno predstavljanje što povlači za sobom mogućnosti zlostavljanja i ugrožavanja privatnosti i osobne sigurnosti. Iako postoje određena pravila vezana za dob korisnika pojedinih web poslužitelja, nemogućnost kontrole virtualne komunikacije pogoduje zloupotrebi tog mediji. Prema istraživanju Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba čak 18% djece u dobi od 12 do 14 godina bilo je žrtvom nekog oblika nasilja preko Interneta, a njih 11% izjasnilo se internetskim nasilnicima.¹⁵

Korištenje Interneta u školskoj knjižnici nosi stoga sa sobom veliku odgovornost za knjižničara i školu jer oni su suodgovorni za vrijeme koje učenici provedu na mreži. To je jedan od segmenata odgojno-obrazovnog rada s njima. Uz nepoželjne aktivnosti i sadržaje, dodatna odgovornost odnosi se na eventualne viruse koji mogu nanijeti štetu računalu ali i cijelom sustavu. Rezultat neprimjerenog korištenja Interneta može stvoriti veliki financijski trošak za školu uz još puno materijalne štete ukoliko se radi o povredi autorskog prava, neovlaštenog pristupa u tuđa računala i sl.

Važno je stoga odgojiti učenike da internetski pristup u knjižnici nije jednak onome u Internet caffeu ili na vlastitom računalu, i da to mjesto pružanja usluge nosi sa sobom određenu odgovornost knjižničara prema korisniku a posebno kad je riječ školskim knjižnicama koje su neodvojivi dio odgojno-obrazovne ustanove. Odnedavno, tomu je velika pomoć nemogućnost pristupa neprimjerenim sadržajima koje kod nas filtrira sustav

¹⁵ Kolarić, Alica. Opasnosti interneta u knjižnici za djecu i mlade.URL:[\(20.05.2010.\)](http://www.knjiznicari.hr)

CARneta.¹⁶ Međutim, neke se stranice stalno filtriraju dok neke uopće ne, pa se isti sadržaj stoga ipak može vidjeti na nekom drugom mjestu. S druge strane, sustavi za blokadu onemogućuju pristup nekim poželjnim i korisnim stranicama a i kriteriji su više subjektivni nego objektivni. Učenike treba obrazovati za odgovornost pri korištenju Interneta i na način da im ukažemo da postoji i određena krivična odgovornost za određene postupke korištenja Interneta i da sve što se može nije i dopušteno poput upadanja u sustave, pretraživanje i posjedovanje dječje pornografije, sadržaja koji potiču na mržnju i nasilje i sl.

U Americi, pak, imamo zanimljiv primjer zaštite koji se provodi u mnogim narodnim knjižnicama a na način da roditelji svojim potpisom odobravaju djetetu korištenje Interneta u knjižnici i time preuzimaju odgovornost za sadržaje.

U knjižnici u kojoj radim upotrebu Interneta vidjela sam ponajprije za edukativne sadržaje, čitanje novosti, slanje elektroničke pošte i sl. Preporuka je stoga internetskog bontona kojeg sam izradila ne koristiti školsko računalo za chat-anje, pisanje blogova, downloadiranje glazbe, spotova, filmova i sl. Međutim, nakon jedne „napasti“ stigle su druge poput YouTubea i Facebooka, a stranice sa besplatnim računalnim igricama i filmovima postale su prevelik izazov. Neko smo vrijeme na učeničkim računalima stavili zabrane za određene operacije koje su se mogle obavljati samo uz lozinku knjižničara, no, to se baš nije pokazalo praktičnim jer nije dopuštalo ni pregledavanje korisnih i edukativnih internetskih sadržaja bez nazočnosti knjižničara. Dilema nastaje i zbog tanke granice između prava na informaciju i slobodu izbora s jedne strane i prava na zaštitu i sigurnost s druge. Po tom pitanju svatko treba pronaći svoj način. Učenici u mojoj knjižnici pod mojim su diskretnim nadzorom (zasloni računala okrenuti prema knjižničaru) i svi su upoznati s tim što se smije a što ne. Zbog prevelikog interesa za računalom i brze izmjene učenika u njegovu korištenju, ne vodim evidenciju korisnika Interneta ali provjera pregledavanog sadržaja dosad nije pokazala ništa neprimjereno.

Kako srednjoškolci vole sami istraživati, tako ni web stranice koje sam im preporučila, a tiču se njima zanimljivih područja (sporta, zabave, mode, glazbe i sl.) nisu kod njih izazvale neko zanimanje. Tu se također od knjižničara treba očekivati odgojno-obrazovni rad, jer naš je posao pokušati oblikovati njihovo ponašanje i ukus i truditi se i dalje na tome ustrajati iako to ponekad izgledao kao Sizifov posao. Neobavezni razgovor školskog knjižničara i korisnika, prema mom iskustvu, imaju veći učinak u oblikovanju karaktera mladoga čovjeka od bilo

¹⁶ Hrvatska akademska i istraživačka mreža

kakvih zabrana i oblika represije. Iako katkad izgleda beznadno, ako smo utjecali i na jednu mladu osobu učinili smo mnogo a valja se nadati da će i vrijeme, godine koje su pred njima, učiniti svoje.

VREDNOVANJE SADRŽAJA NA INTERNETU

Koliko god je mlade ljude potrebno naučiti koristiti se informacijskim vještinama tako je jednako važno i naučiti ih to raditi sigurno i učinkovito. Sloboda i bezbrojne mogućnosti informiranja i komuniciranja putem Interneta zahtijevaju i odgovornost kako bi se te blagodati koristile u prave svrhe i na pravi način. Količina informacija na Internetu nepregledno je mnoštvo iz kojeg treba znati odabrati. WWW danas sadrži preko milijardu stranica od čega po sadržaju 83% čine komercijalne, 6% znanstvene ili obrazovne, 2.8% su stranice o zdravlju itd.

Informacije dostupne na Internetu često se mijenjaju, svatko može napraviti vlastitu stranicu i svatko može pronaći vašu i postavlja se pitanje njihove pouzdanosti. Nepostojanje kontrole i ideja slobodnog objavljivanja na Internetu, dovela je do pada kvalitete tog medija te dovodi u pitanje autorska prava, točnost i provjerenost informacija.¹⁷ Ne provjerava se autor (koji vrlo često nije ni naveden), ni ugled izdavača, ni točnost informacija. Ne postoje ni standardi za objavljivanje dokumenata a vrlo često nije jasna ni svrha objavljivanja. Te informacije treba stoga selektirati, vrednovati i korisno upotrijebiti. Kako je Internet medij koji se stalno mijenja u svojim mogućnostima i svojstvima, točnost informacija, autorstvo, objektivnost, ažurnost i raširenost te pokrivenost područja kao tradicionalni kriteriji više nisu dovoljni. Kao posebni kriteriji tu su sad pretražljivost, grafički dizajn, inovativnost, stabilnost informacija, odgovarajući format i dodatni multimedijски zahtjevi. Internet Detective-online tutorial za vrednovanje informacija na internetu predlaže sljedeće kriterije:

- kriterij sadržaja (važnost informacije, ispravnost, reputacija autora, jedinstvenost, samostalnost, kompletnost, širina)
- kriterij forme (svojstva navigacije, korisnička podrška, odgovarajuća tehnologija)
- kriterij procesa (potpunost informacije, sitea i sistema)

Pri vrednovanju podataka o stranici valja voditi računa o tome što se može saznati iz određene domene, radi li se o nečijoj osobnoj stranici, tko je napisao i tko odgovara za nju te

¹⁷ Vrana, Radovan; Seljan, Sanja; Vučković, Kristina. Kriteriji za vrednovanje obrazovnih sadržaja na internetu. // Zbornik radova / Proljetna škola školskih knjižničara, Novi Vinodolski 2001. Zagreb : Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka gimnazija, 2001. Str. 61-73.

je li stranica datirana i redovito održavana. Što se vrednovanja sadržaja tiče postavlja se pitanje je li autor stručnjak za područje o kojem piše, što se može saznati iz poveznica, kakav je kontekst u kojem se stranica nalazi, je li recenzirana, ima li bibliografiju, kakve tekstove autor citira, koliko je detaljna te kome je namijenjena i s kojeg je gledišta obrađena.¹⁸

Kad sve uzmemo u obzir, kriteriji za vrednovanje sadržaja na webu odnosili bi se na autoritet koji stoji iza web sadržaja, točnost podataka, namjenu, svježinu informacija. Također je važno postoje li alternativni oblici sadržaja, pomoć za korisnike te kako je sadržaj organiziran, kakav je grafički izgled i navigacija. Iako izgleda složeno, jednom uočena pogreška i različiti podaci dobiveni pretraživanjem lako nas nauče pravilnom odabiru izvora i ispravnom korištenju Interneta.

¹⁸ Vučina, Željana. Pretraživanje i vrednovanje informacija na internetu.<ftp://ftp.edu-udzbenik.carnet.hr/2/udzbenik1.pdf>.(01.06.2010.)

ZAKLJUČAK

Bez Interneta u školskoj knjižnici danas je nezamislivo obavljati knjižničarski posao. Usto što je današnji knjižničar informacijski stručnjak, sve više postaje i informatički. Osim relacije knjižničar-učenik, na toj se vezi temelji i odnos knjižničara i nakladnika, knjižničara i nadležnoga ministarstva. Sustav registriranja učenika u CARnet mrežu, narudžba udžbenika, stručne literature, knjiga i sl. sve su više poslovi koje u posljednje vrijeme dodatno zaokupljaju knjižničara i koji se obavljaju putem Interneta. A sve to lakše, brže i jednostavnije od bilo kojeg drugog načina komunikacije.

Ukoliko knjižnica ima svoju web stranicu tad su komunikacija i protok ažurnih informacija još kvalitetniji i bolji, kako u odnosu između knjižničara i učenika tako i između knjižničara i roditelja. Mogućnosti koje pruža Internet iznimno su vrijedne u svakoj sferi čovjekova života, bez obzira radi li se o obrazovanju, osobnim potrebama ili slobodnom vremenu. O tome najbolje mogu posvjedočiti oni koji su se s Internetom upoznali u zrelijoj dobi a ne odrastali s njim poput današnje djece.

Ostaje ipak pitanje koliko će ta svekolika dostupnost informacija, odnosno znanja, pospješiti obrazovanje i utjecati na kvalitetniji razvoj mladoga čovjeka. Jednako tako nameće se pitanje kolike su ključne prednosti Interneta što se obrazovanja tiče u odnosu na „staromodno“ učenje iz knjiga. O tome i sličnim nedoumicama najbolje će suditi vrijeme koje dolazi.

„...nepismeni budućnosti neće biti oni koji ne znaju čitati i pisati, već oni koji ne mogu učiti, odučiti se od naučenog, te iznova učiti...“

Alvin Toffler

POPIS LITERATURE :

1. Anić, Vladimir. Veliki rječnik hrvatskoga jezika. Zagreb : Novi Liber, 2003.
2. Duncan, D.;Lockhart,L.I-search, you search, we all learn to research : a how-to-do manual for teaching elementary school students to solve information problems. New York ; London : Neal-Schuman Publishers, 2000.
3. Kiš, Miroslav. Informatički rječnik za školu i dom. Zagreb : Andromeda, 2006.
- 4.Kolarić, Alica. Opasnosti interneta u knjižnici za djecu i mlade.URL:<http://www.knjiznicari.hr>.(20.05.2010.)
5. Lasić-Lazić, J.; Stančić, H.; Baneik Zorica, M. Nova paradigma školske knjižnice. // Zbornik radova / Proljetna škola školskih knjižničara, Novi Vinodolski 2001. Zagreb : Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka gimnazija, 2001. Str. 165-169.
6. Poturiček, Nada. Upute za izradu maturalnog rada. URL: <http://www.knjiznicari.hr> (08.06.2009.).
7. Pretraživanja interneta : predavanja iz novih medija. URL: http://www.fakultet.fpzg.hr/studiji/novinarstvo/dokumenti/pretrazivanje_informacija.ppt (12.05.2009.).
8. Slavić, Aida. Predmetni pristup informacijama na Internetu i knjižnična klasifikacija. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 44, ¼(2001.).tr.82-95.
9. Standard za školske knjižnice.// Narodne novine. 34/00. Str. 1138.
10. Štefančić, Silko. Mjesto novih medija u knjižnici : nositelji informacije i sredstvo obrazovanja. // Zbornik radova / Proljetna škola školskih knjižničara, Novi Vinodolski 2001. Zagreb : Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka gimnazija, 2001. Str. 51-59.

11. Vrana, Radovan; Seljan, Sanja; Vučković, Kristina. Kriteriji za vrednovanje obrazovnih sadržaja na internetu. // Zbornik radova / Proljetna škola školskih knjižničara, Novi Vinodolski 2001. Zagreb : Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka gimnazija, 2001. Str. 61-73.

12. Vučina, Željana. Pretraživanje i vrednovanje informacija na internetu.<ftp://ftp.edu-udzbenik.carnet.hr/2/udzbenik1.pdf>.(01.06.2010.)

13. Zovko, Mira.Školska knjižnica:zakonski okviri djelatnosti. Šibenik: 2007.
URL:<http://www.knjiznicari.hr>. (01.05.20010.)

IZBOR WEB STRANICA ZA MLADE

Korisne stranice

1 CARN-etov portal za škole

Korisne informacije za nastavnike, učenike, roditelje i škole i polazišno mjesto do drugih online i klasičnih izvora informacija. - (hrv.)

<http://www.skole.hr/>

2 European Youth Portal

Europski portal za mlade. Sadrži informacije studiranju, radu, ljetovanju u europskim zemljama i drugim temama od interesa za mlade. Mogućnost postavljanja pitanja, forum, linkovi. - (eng.)

http://europa.eu.int/youth/index.cfm?l_id=en

3 Odlikaši

Portal namijenjen komuniciranju unutar zajednice odličnih učenika i studenata i informiranju javnosti o njihovoj djelatnosti. Informacije o akciji "Nagradimo odlikaše", a u izradi su i stranice o pitanjima obrazovanja, zabave, sporta, zdravlja, profesionalne pomoći... - traže se i vaše ideje! - (hrv.)

<http://www.odlikasi.hr/odlikasihome/default.aspx>

4 Pitajte knjižničare

Stranica on line referentnih usluga knjižničara iz hrvatskih narodnih knjižnica. Baza podataka usluge **Pitajte knjižničare**, sadrži linkove za razna područja (znanost, umjetnost, književnost, medicina, sport, tehnika, kultura, hobiji...) -

<http://public.carnet.hr/pitajte-knjiznicare/>

5 Teen

Portal za tinejdžere na HINET-ovom portalu. Široki spektar tema - aktualna događanja od interesa za tinejdžere, zabava, raznovrsni savjeti, top teme, zdravlje, o slavnima, horoskop, top liste za glazbu, kino i videi/DVD, chat, forum. - (hrv.)

<http://www.tportal.hr/fset.html>

6 Teen 385

Web časopis za mlade. Novosti, top liste i recenzije za glazbu i film, moda, savjeti za mlade, vicoteka, ankete, foto galerija, weboteka, zanimljive vijesti, intervjui, pjesnički kutak. - (hrv.)

<http://www.teen385.com>

Sport i rekreacija

1 Net - Sport

Net - ove stranice o sportu, novosti, događanja, rezultati - (hrv.)

<http://www.net.hr/sport/>

2 Rolanje.com

Obavijesti, događaji, savjeti, trgovine, filmovi, fotografije - (hrv.)

<http://www.rolanje.com/>

3 Zagrebački sportski savez

Adrese sportskih klubova u Zagrebu, događanja, sportski rezultati - (hrv.)

<http://www.zgsport.hr>

Glazba

1 CornerGlazba

Corner je dnevni elektronski magazin. Ima rubriku o glazbi. Vijesti, top liste, najave koncerata, recenzije, linkovi, škola www glazbe (kako se služiti Internetom da bi se došlo do podataka o glazbi) - (hrv.)

<http://www.corner.hr/glazba/index.asp>

2 Muzika

Glazbeni internet magazin. Vijesti, raspored i izvještaji o koncertima, recenzije albuma, zanimljivosti, intervjui, biografije, fotografije, forum, muzički oglasnik, nagradne igre. - (hrv.)

<http://www.muzika.hr>

3 Netplugged

Glazbeni e-zine. Vijesti, Top liste, portreti, glazbeni imenik, nagradna igra, ankete, top liste, oglasi, chat, kviz, diskusije, linkovi. - (hrv.)

<http://www.netplugged.com/>

Računalne igre

1 Chessmaster

Igranje šaha on line. Postoje i besplatne demo verzije raznih partija. - (eng.)

<http://www.chessmaster.com/us/>

2 Urban Jungle

Igra namijenjena prometnoj edukaciji i razvoju prometne kulture. - (hrv.)

<http://uj.dir.hr/>

Izlasci

1 InZg - vodič kroz događanja u Zagrebu

Obuhvaćen je široki raspon događanja: sajmovi, festivali, radionice, projekcije, koncerti, klubovi, izložbe... - (hrv.)

<http://www.inzg.net/>

2 Net - Infocentar

Net - ov portal - događanja (kino predstave, kazališne predstave, klupski koncerti, programi u muzejima, izložbe) u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku. TV programi. - (hrv.)

<http://www.net.hr/infocentar/>

Internet BONTON.....ili kako se ponašati na Internetu da ga dobro iskoristiš i ne dopustiš da on iskoristi tebe !

VAŽNO JE ZNATI:

- Nisu svi sadržaji koje pronađeš na Internetu točni kao ni svi ljudi koji komuniciraju putem Interneta dobronamjerni
- Nisu sve stranice jednako pouzdane
- Za sve situacije kad nisi siguran kako postupiti pitaj starije

PAZI !

- Ne otkrivaj nikome svoju lozinku za pristup Internetu jer bi mogla biti zlorabljena
- Ne šalji osobne fotografije nepoznatima niti brojeve telefona, adrese svoje obitelji i sl.
- Ne otkrivaj nepoznatima svoj identitet
- Dobiješ li e-mail nesuvislog sadržaja nikako ne odgovaraj
- Ne nasjedaj na ponude darova i nagrada za neki osobni podatak i ne daj brojeve kreditnih kartica, računa i sl.
- Ukoliko putem interneta dogovoriš susret s nepoznatom osobom o tome obavezno obavijesti roditelje
- Pravo na slobodni pristup informacija ne znači dopuštenje da se vrijeđa, iskorištava ili zlostavlja, zato na računalima nije prihvatljivo otvaranje stranica koje sadrže govor mržnje, nasilje, pornografiju i sl.

[članak](#)
[komentari](#)
[uredi](#)
[stare izmjene](#)

Hrvatska mreža školskih knjižničara

UDK 02

Dobro došli na UDK 02!

- hrvatsku mrežu školskih knjižničara -
gdje **svatko** može sudjelovati i uređivati svaki njezin dio.
Na ovom mrežnom sjedištu prikupljamo radove, objavljujemo članke
i objedinjujemo informacije o školskom knjižničarstvu
neposredno i samostalno, međusobno surađujući i(li) zajednički izrađujući:

- mrežnu zbirku knjižničarskih radova (datoteka)
- zbirku knjižničarskih članaka - radova školskih knjižničara i za školske knjižničare
- pregled rada županijskih stručnih vijeća i matične službe
- popis i opis školskih knjižničara i školskih knjižnica
- nastavne pripreme, književne kritike, recenzije izložaba... sve što bi mog zanimljivo školskom knjižničaru
- informacije o radu knjižničarskih udruga, društava, organizacija...
- sve drugo što je potrebno školskim knjižničarima
- druženje i surađivanje

izbornik za datoteke

- Objavljivanje datoteka
- Popis datoteka

pomoć

- Pomoć

udk 02

- Novosti

...pregled svih izmjena

Najavljujemo

- IASL 2009 Annual Conference
Abano Terme (Padova, Italija), (2.-4. rujna 2009.)
- INFuture2009: Digital Resources and Knowledge Sharing
Zagreb (4.-6. studenoga 2009)

Volim raditi u školskoj knjižnici

uh što je divno raditi u prašnjoj prostorijici, a svi misle da samo uživam i ništa ne radim.--Gica 12:04, 28. kolovoza 2007. (CEST)

Mrežna zbirka

- Slikokazi, dokumenti, tablice, fotografije...
- Radovi za preuzimanje i razmjenjivanje

Opširnije...

Tematske stranice

- Nastavne pripreme
- Školske knjižnice i knjižničari
- Županijska stručna vijeća i matična služba

Trebaš li pomoć?

Ako si novi suradnik, najprije pročitaj ove stranice:
Što je UDK 02?
Kako se mogu učlaniti?
Kako možemo pomoći?
Kako se snaći na ovom sjedištu?
Čemu služe kartice?
Što su predmetnice?
Kako mogu napisati članak?
Kako lijepo urediti članak?
Kako objaviti datoteku?

Radi lakšeg snalaženja na ovom sjedištu, pročitaj sljedeće iscrpne upute:

- za posjetitelje koji sarnu razgledavaju
- za suradnike koji samo žele objaviti gotov rad,
- za suradnike koji žele napisati članak
- za suradnike koji žele sjedište održavati preglednim i urednim
- za suradnike koji žele poboljšati programsko sučelje pisanjem programa

Opširnije...

Savjet tjedna

Kako da poveznice budu u dobrom padežu

Unutarnje poveznice upućuju na naslov stranica, a ponekad je potrebno da one budu u padežu. Poveznicu na članak unutar UDK 02 možemo napraviti da upućuje na jednu stranicu, a da u tekstu piše nešto drugo. Ta dva